

Ungas attityder till HPV-vaccination undersökta

AVHANDLING. Humant papillomvirus (HPV) är världens vanligaste sexuellt överförda infektion och en av dess konsekvenser, livmoderhalscancer, är en av världens vanligaste cancerformer. Utvecklingen inom HPV-testning och HPV-vaccination kan radikalt förändra kvinnohälsan globalt. Dock kvarstår flera utmaningar innan effektiv cancerkontroll kan uppnås.

I denna avhandling användes svenska register och biobanksstrukturer till fyra publicerade studier kring HPV-baserad prevention av livmoderhalscancer. Studierna rör HPV-testning, medvetenhet och kunskap om HPV samt attityder till HPV-vaccination bland unga vuxna.

Den första delen utgörs av två prospektiva molekyläpidemiologiska fall-kontrollstudier grundade i en större kohort (»nested« fall-kontrollstudie). I den första studien granskades olika typer av HPV och vilken riskprofil de har för utveckling av framtida cancer in situ och invasiv skivepitelcancer i livmoderhalsen. Studien visar bla att långvarig infektion med HPV16 (den vanligaste högrisktypen) leder till en 20-faldigt ökad risk för både cancer in situ och invasiv cancer och att högrisktyper, som inte är inkluderade i nuvarande vaccin, också ökar risken för framtida invasiv cancer.

I den andra studien utvärderades mängden HPV16 som riskmarkör i screening, och vi fann att hög virusmängd till viss del kan förutsäga risken för både cancer in situ och invasiv skiv-

Foto: SPL/IBL

I en av avhandlingens studier undersöktes villigheten att vaccinera sig mot HPV, och den befanns vara relativt hög, men vaccinkostnaden och vaccinsäkerheten var av stor betydelse.

epitelcancer. Riskfunktionerna skiljer sig dock över tid och per diagnos, vilket tyder på att mängden HPV16 är ett komplext mått, som troligen skulle ha svårt att fungera som en otvetydig riskmarkör i gynekologisk screening för livmoderhalscancer.

I avhandlingens andra del används re-

sultaten från en populationsbaserad enkät från år 2007 om HPV och HPV-vaccination, som utfördes bland 13 946 föräldrar till barn i 12-15-årsåldern och 10 567 unga vuxna i åldern 18-30 år.

I dessa studier visade vi att medvetenheten om livmoderhalscancer och kondylom är hög men att medvetenheten om deras orsak (HPV) är låg och att korrekt kunskap om HPV är ännu lägre. Framför allt var kunskapen om att män kan smittas av HPV bristfällig. I den sista studien undersöktes villigheten att vaccinera sig mot HPV bland unga vuxna (18-30 år), och den befanns vara relativt hög, men vaccinkostnaden och vaccinsäkerheten var av stor betydelse för respondenterna.

Det är viktigt att informera om att nytan av vaccination är större ju tidigare man vaccinerar sig och att vaccinerade kvinnor fortsätter att delta i gynekologisk cellprovskontroll. Förhoppningsvis kan dessa resultat komma till nytta i samband med vidareutveckling och användning av HPV-testning och -vaccination. Framtida forskning bör fokusera på bla riskstratifiering vid HPV-testning i screening och på långtidsuppföljning av vaccinationens effekter och säkerhet.

Karin Sundström

läkare med dr, Karolinska institutet, Stockholm

Sundström K. Human papillomavirus test and vaccination - impact on cervical cancer screening and prevention. Stockholm: Karolinska institutet; 2013.

Antibiotikatillägg förbättrar överlevnaden vid svår undernäring

I New England Journal of Medicine presenteras en studie i vilken man tittat på om tillskott av antibiotika, oavsett tecken på infektion, kan förbättra överlevnaden för svårt undernärda barn.

Studien har genomförts vid 18 kliniker på landsbygden i Malawi och omfattar 2 767 barn mellan 6 och 59 månader med akut svår undernäring.

Samtliga barn gavs nutrition i form av »terapeutisk kost«, bestående av jordnötssmör med tillskott av bla socker, olja och mjölkpulver. En grupp barn fick därtill antibiotika i form av amoxicillin i dosen 80-90 mg per kilo kroppsvikt och dag. En grupp fick ett annat antibiotikum, cefdinir, i dosen 14 mg per kilo och dag medan en tredje grupp gavs placebo (men naturligtvis nutrition). Antibiotikabehandlingen pågick i sju dagar. Fors-

karna tittade därefter på dels mortalitet, dels i vilken omfattning barnen återhämtade sin kroppsvikt, vilket bla definierats utifrån om barnen inte längre hade ödem. För båda dessa effektmått visade det sig att antibiotikabehandling gav positiv effekt.

Mortaliteten var 4,8 procent i gruppen som fått amoxicillin, 4,1 procent i gruppen som fått cefdinir och 7,4 procent i kontrollgruppen. När det gäller andelen barn i respektive grupp som återhämtade normal kroppsvikt uppgick den till

»... metoden har inte prövats vetenskapligt i stor skala förrän i den aktuella undersökningen.«

88,7 respektive 90,9 procent i antibiotikagrupperna, vilket ska jämföras med 85,1 procent i kontrollgruppen.

Författarna är förvånade över att effekten var så pass kraftig och konstaterar att det är motiverat att ge antibiotika rutinmässigt vid svår undernäring hos barn trots de risker med resistensutveckling detta medför. Svår undernäring bland barn orsakar varje år cirka en miljon dödsfall. Att ge antibiotika till barn med svår undernäring är rutin på många håll men effekten av metoden har inte prövats vetenskapligt i stor skala förrän i den aktuella undersökningen.

Anders Hansen

leg läkare, frilansjournalist

Trehen I, et al. N Engl J Med. 2013; 368:425-35.